

Ministerstwo Środowiska

**Fundusze Unii Europejskiej
na ochronę środowiska**

Czerwiec 2005

Opracowanie:
Ministerstwo Środowiska
Departament Integracji Europejskiej
www.cios.gov.pl

W niniejszej broszurze przedstawione zostały możliwości ubiegania się o dofinansowanie z funduszy unijnych projektów służących ochronie środowiska.

Całość publikacji podzielona została na dwie części:

- *pierwsza stanowi kompendium wiedzy na temat funduszy unijnych przeznaczonych **dla przedstawicieli władz samorządowych** planujących inwestycje w zakresie ochrony środowiska;*
- *druga to przewodnik **dla przedsiębiorców**, zainteresowanych rozwojem i wzrostem konkurencyjności swoich przedsiębiorstw poprzez dostosowanie ich działalności do norm ochrony środowiska Unii Europejskiej, a także przedsiębiorców, którzy działają w branży ochrony środowiska.*

WSTEP

Ochrona srodowiska naturalnego jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej. Unijne prawodawstwo wprowadza restrykcyjne normy dotyczace m.in. redukcji emisji zanieczyszczen powietrza, oczyszczania scieków i zagospodarowania odpadów komunalnych i przemyslowych. Polska musi dostosowac sie do unijnych norm ochrony srodowiska najpóźniej do momentu uplywu okresów przejsciowych, wynegocjowanych przez rzad i zawartych w Traktacie Akcesyjnym.

Finansowanie dzialan zwiazanych z ochrona srodowiska jest bardzo kosztowne, dlatego tak wazna jest pomoc z unijnych funduszy. Na lata 2004-2006 Polska wynegocjowala na ochrone srodowiska srodki unijne siegajace ponad 2,5 mld euro. Wykorzystanie tej kwoty zalezy od ilosci i jakosci skladanych projektów.

Wraz z przystapieniem Polski do Unii Europejskiej wladze samorzadowe, które planuja przeprowadzenie inwestycji z zakresu ochrony srodowiska, moga starac sie o wsparcie ze srodków Funduszu Spójności oraz z funduszy strukturalnych, głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Przedsiębiorcy prywatni moga ubiegac sie o wsparcie wyłacnie z funduszy strukturalnych.

Najwiecej srodków w sektorze ochrony srodowiska Polska otrzyma w ramach Funduszu Spójności. Pieniadze te umozliwia samorzadom realizacje duzych przedsiwziec o znaczeniu ogólnokrajowym badz ponadregionalnym. Samorzady planujace mniejsze inwestycje moga liczyc na dofinansowanie z funduszy strukturalnych. Sektor prywatny moze ubiegac sie o wsparcie z funduszy strukturalnych dla różnej wartosci projektów, poczawszy od malych inwestycji, których koszt wynosi kilka tysiecy euro i mniej, az do duzych projektów przekraczajacych wartosc 50 mln euro.

Inicjatywy w dziedzinie ochrony srodowiska współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego realizowane beda przede wszystkim w ramach dwóch programów operacyjnych, przygotowanych przez rzad Polski na podstawie Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006:

- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (dla samorządów oraz instytucji publicznych i społecznych),
- Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw” (dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu).

Finansowanie przedsiwziec z Funduszu Spójności oraz z funduszy strukturalnych opiera sie na zasadzie dodatkowosci, co oznacza, ze wsparcie unijne uzupełnia srodki krajowe. Odbiorcy pomocy musza za wsze zapewnic tzw. wkład własny przy finansowaniu inwestycji.

CZESC I – WSPARCIE DLA SAMORZADÓW

Inwestycje powyzej 10 mln euro – Fundusz Spójności

Fundusz Spójności współfinansuje duże projekty w dwóch obszarach:
transport i ochrona środowiska.

W sektorze środowiska środki z Funduszu Spójności mają pomóc Polsce wywiązać się z zobowiązań akcesyjnych związanych z dostosowaniem do norm obowiązujących w UE .

Lacnie w latach 2004 – 2006 Polska moze wykorzystac ok. 2,1 miliarda euro z Funduszu Spójności na inwestycje sluzace ochronie środowiska.

Jakie projekty moga byc współfinansowane z Funduszu Spójności?

Współfinansowanie z Funduszu Spójności moga uzyskac inwestycje z takich dziedzin jak:

- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do picia,
- racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- poprawa jakości powietrza,
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Podstawowe wymogi przy ubieganiu się o środki z Funduszu Spójności:

- **odbiorca pomocy** tj. beneficjentem pomocy moga byc jednostki samorządu terytorialnego, tworzone przez nie związki gmin lub inne podmioty publiczne – np. przedsiębiorstwa komunalne bedace własnoscia gminy;
- **wielkosc inwestycji** – kwalifikuja się inwestycje o wartosci ponad 10 milionów euro;
- **zasieg oddziaływania** – projekty musza miec znaczenie ogólnokrajowe lub ponadregionalne, przedsięwzięcia musza przyczyniac się do redukcji zanieczyszczen oddziałujacych na znaczna liczbe ludzi przy najniższych kosztach tej redukcji (przedsięwzięcia efektywne ekologicznie i ekonomicznie).

Na dofinansowanie z Funduszu Spójności maja szanse również projekty, które sa kontynuacja przedsięwzięc współfinansowanych przez fundusz ISPA (stanowia druga faze projektu finansowanego z ISPA).

Jaka jest wielkość dofinansowania projektów?

Wysokość dofinansowania z Funduszu Spójności zależy od wyniku analizy finansowej i ekonomicznej danego projektu.

Udział środków w finansowaniu projektów może wynieść maksymalnie 85% kosztów kwalifikowanych¹.

Zasady kwalifikowalności wydatków:

- kwalifikowane są tylko wydatki związane bezpośrednio z projektem,
- wydatek musi wiązać się z płatnościami potwierdzonymi przez Państwo Członkowskie i faktycznie przez nie lub w jego imieniu dokonywanymi,
- wydatki poniesione muszą być oparte na prawnie wiążących umowach lub porozumieniach, i muszą być udokumentowane otrzymanymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej,
- wydatek poniesiony kwalifikuje się do refundacji od daty ustalonej decyzją Komisji Europejskiej zatwierdzającej projekt; koniec okresu kwalifikowalności jest również określony decyzją Komisji.

Kategorie wydatków kwalifikujących się do dofinansowania:

- planowanie i projektowanie,
- zakup terenu (do 10% wartości całkowitych kosztów kwalifikowanych inwestycji),
- przygotowanie terenu budowy,
- budowa (koszty siły roboczej, materiałów, użycia sprzętu, trwałego wyposażenia w trakcie budowy),
- sprzęt i wyposażenie (zakup lub budowa wyposażenia przeznaczonego na trwałe zainstalowanie),
- zarządzanie projektem, księgowość i opłaty audytowe, koszty obsługi prawnej, opłaty notarialne oraz koszty specjalistycznych porad technicznych,
- promocja inwestycji i działania informacyjne,
- podatek VAT (tylko wtedy, gdy podatek ten nie może być odzyskany).

Beneficjent (wnioskodawca) musi zapewnić wkład własny (minimum 15% kosztów kwalifikowanych inwestycji), który pochodzić może z takich źródeł, jak:

- budżet gminy,
- środki przedsiębiorstw komunalnych,
- środki (preferencyjne pożyczki, kredyty) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- inne niezależne źródła, np. środki międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju),
- banki komercyjne.

¹ Koszty określone na mocy odpowiednich rozporządzeń, kwalifikujące się do refundacji z funduszy unijnych.

Jaka jest procedura składania i oceny wniosków?

- Pierwszym etapem w staraniach o dofinansowanie z Funduszu Spójności jest wypełnienie i złożenie wniosku wstępnego, czyli **karty potencjalnego przedsięwzięcia**. Karty są dostępne na stronach internetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (jak również na stronie www.cios.gov.pl). Po wypełnieniu wniosku beneficjent zobowiązany jest przekazać go do właściwego dla miejsca realizacji projektu WFOSiGW. Projekty są tam oceniane pod względem formalnym. Wnioski nie spełniające formalnych wymogów są zwracane beneficjentom do poprawienia.
- Prawidłowo przygotowane wnioski są przekazywane do **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który ocenia je pod względem merytorycznym. Projekty, które nie posiadają odpowiedniej dokumentacji mogą otrzymać w ramach Pomocy Technicznej wsparcie finansowe na jej przygotowanie.
- Projekty posiadające pełną dokumentację są weryfikowane na poziomie **Ministerstwa Środowiska**. Tutaj też powoływany jest **Komitet Sterujący**. Komitet rekomenduje Ministrowi najlepsze projekty z listy. Dla wybranych projektów przygotowywane są **Wnioski o dofinansowanie z Funduszu Spójności** (zwane także Aplikacjami z *ang. Application*).
- **Wnioski o dofinansowanie z Funduszu Spójności** przygotowują beneficjenci przy współpracy z NFOSiGW oraz Ministerstwem Środowiska. Aplikacje zawierające niezbędne dokumenty m.in. studium wykonalności, raport oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, analizy ekonomiczne i finansowe przekazywane są za pośrednictwem Ministerstwa Gospodarki i Pracy do Komisji Europejskiej.
- Od daty rejestracji wniosków w **Komisji Europejskiej** wnioskodawcy mogą ponieść koszty kwalifikowane. Komisja ma 3 miesiące na podjęcie decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Wniosek o dofinansowanie z Funduszu Spójności sporządzany może być w języku polskim i w tej formie może zostać wysłany do Komisji Europejskiej. Jednak przetłumaczenie Wniosku i przekazanie Komisji Europejskiej angielskiej wersji językowej może przyspieszyć procedurę jej oceny i wydanie decyzji o dofinansowaniu.

Terminy składania wniosków

Nie ma konkretnych ustalonych terminów przekazywania wniosków wstępnych do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. WFOSiGW na bieżąco przyjmuje wnioski i po ocenie formalnej przekazuje do NFOSiGW. Nie ma też terminów przekazywania gotowych wniosków o dofinansowanie do Komisji Europejskiej.

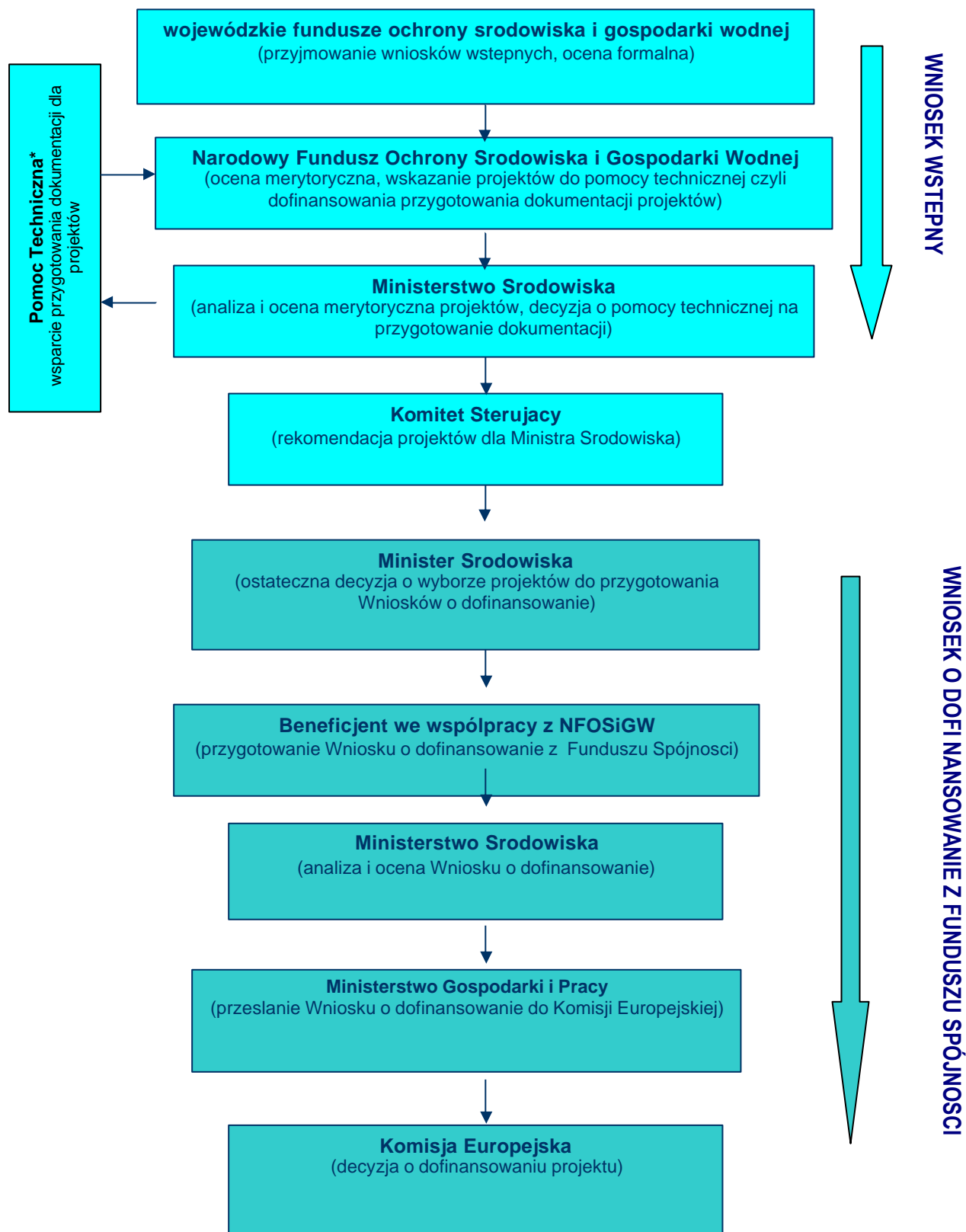
Szczegółowe informacje na temat Funduszu Spójności znajdują się w dokumencie „Strategia wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006” oraz w innych dokumentach dostępnych na stronach internetowych:

www.cios.gov.pl

www.nfosigw.gov.pl

www.funduszspojnosci.gov.pl

Schemat procedury wyboru projektów do dofinansowania z Funduszu Spójności wraz z instytucjami odpowiedzialnymi za zarządzanie Funduszem na poszczególnych etapach.

* Pomoc Techniczna z Funduszu Spójności to wsparcie eksperckie (dofinansowane w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych) na przygotowanie niezbędnej dokumentacji dla projektów.

W ramach Funduszu Spójności realizowanych jest obecnie (stan na maj 2005) 65 projektów (43 z nich to projekty zatwierdzone w ramach byłego funduszu ISPA, którego zadania przejął FS). Są one zlokalizowane przede wszystkim w dużych i średnich miastach Polski. Przeważają wśród nich projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami.

Dodatkowych informacji na temat Funduszu Spójności udzielają:

- **Ministerstwo Środowiska**
Departament Integracji Europejskiej
Wydział Przygotowania Projektów
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (0-22) 57 92 593
fax (0-22) 57 92 629
e-mail: wpp@mos.gov.pl
- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**
Departament Przedsięwzięć Spójności
ul. Konstruktorska 3 a
02-673 Warszawa
tel.(0-22) 459 05 08
fax (0-22) 459 01 98
- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**
Departament Koordynacji Funduszu Spójności
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-315 Warszawa
tel.(0-22) 661 07 10
fax (0-22) 661 01 50
e-mail: info_dfs@mpips.gov.pl
- **wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – instytucje przyjmujące wnioski wstępne o dofinansowanie z Funduszu Spójności**

adresy internetowe:

Województwo Dolnośląskie - www.fos.wrocl.pl
Województwo Kujawsko-Pomorskie - www.wfosigw.torun.pl
Województwo Lubelskie - www.wfos.lublin.pl
Województwo Lubuskie - www.wfosigw.zgora.pl
Województwo Łódzkie – www.wfosigw-lodz.home.pl
Województwo Małopolskie - www.wfos-krakow.eco.pl
Województwo Mazowieckie - www.wfosigw.pl
Województwo Opolskie - www.wfosigw.opole.pl
Województwo Podkarpackie - www.wfosigw.rzeszow.pl
Województwo Podlaskie - www.wfosigw.bialystok.pl
Województwo Pomorskie - www.wfosigw-gda.pl
Województwo Śląskie - www.wfosigw.katowice.pl
Województwo Świętokrzyskie - www.wfos.com.pl

Województwo Warmińsko-Mazurskie - www.wfosigw.olsztyn.pl
Województwo Wielkopolskie - www.wfosgw.poznan.pl
Województwo Zachodniopomorskie - www.wfos.szczecin.pl

Inwestycje poniżej 10 mln euro – ZPORR

W przypadku mniejszych inwestycji samorzady mogą otrzymać wsparcie z jednego z funduszy strukturalnych – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - ZPORR).

Inwestycje w zakresie ochrony środowiska ze ZPORR mogą być realizowane w ramach czterech spośród kilkunastu działań dostępnych w tym programie:

- 1. Infrastruktura ochrony środowiska,**
- 2. Obszary wiejskie,**
- 3. Obszary podlegające restrukturyzacji,**
- 4. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne.**

1. Infrastruktura ochrony środowiska

Jakie projekty mogą uzyskać dofinansowanie?

Działanie „Infrastruktura ochrony środowiska” ma na celu wsparcie dużych inwestycji infrastrukturalnych, o wartości od 1 do 10 milionów euro, dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury o znaczeniu regionalnym. W ramach działania dofinansowanie mogą otrzymać projekty z następujących dziedzin:

- zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków,
- zagospodarowanie odpadów,
- poprawa jakości powietrza,
- ochrona przeciwpowodziowa,
- wsparcie zarządzania ochroną środowiska,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Do kogo skierowane jest Działanie „Infrastruktura ochrony środowiska”?

O wsparcie w ramach Działania „Infrastruktura ochrony środowiska” mogą się ubiegać:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd gminny, powiatowy lub wojewódzki,
- podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego,
- organy administracji rządowej w województwach,
- inne jednostki publiczne.

2. Obszary wiejskie

Jakie projekty mogą uzyskać dofinansowanie?

Dofinansowanie mogą otrzymać mniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska, o wartości do 1 mln euro, o oddziaływaniu lokalnym, realizowane na terenach wiejskich oraz w małych miastach do 20 tys. mieszkańców. Największe szanse na dofinansowanie projektów mają gminy i powiaty o niskich dochodach na mieszkańca i wysokiej stopie bezrobocia.

Realizowane mogą być projekty dotyczące:

- budowy lub modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- budowy lub modernizacji urządzeń zaopatrzenia w wodę,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- gospodarki odpadami stałymi,
- poprawy jakości powietrza,
- przeciwdziałania powodziom.

Do kogo skierowane jest Działanie „Obszary wiejskie”?

O wsparcie w ramach Działania „Obszary wiejskie” mogą się ubiegać:

- samorząd gminny i powiatowy,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd gminny, powiatowy lub wojewódzki,
- podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe działające non-profit, w tym fundacje, stowarzyszenia, kościoły, związki wyznaniowe,
- inne jednostki publiczne.

Dofinansowane projekty powinny mieć wpływ na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia.

3. Obszary podlegające restrukturyzacji

Jakie projekty mogą uzyskać dofinansowanie?

Celem działania jest wsparcie inwestycji realizowanych na obszarach podlegających restrukturyzacji, czyli ożywienie gospodarcze i społeczne obszarów o niskich perspektywach rozwoju, dużym bezrobociu i znaczącym spadku zatrudnienia w przemyśle. W tym przypadku dofinansowanie mogą otrzymać również inwestycje z zakresu ochrony środowiska na obszarach wiejskich (jak w Działaniu „Obszary wiejskie”). Warunkiem jest jednak zaliczenie terenu inwestycji do tzw. obszarów restrukturyzowanych, tj. do 289 powiatów, wyszczególnionych w załączniku do dokumentu „Uzupełnienie ZPORR” dostępnym na stronie www.cios.gov.pl.

Do kogo skierowane jest działanie „Obszary podlegające restrukturyzacji”?

W ramach Działania „Obszary podlegające restrukturyzacji” o wsparcie mogą się ubiegać:

- gmina lub powiat,
- spółki prawa handlowego oraz inne jednostki organizacyjne nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd województwa,
- podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub powiat,
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych.

4. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne

Jakie projekty mogą uzyskać dofinansowanie?

Wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR mogą także otrzymać inwestycje realizowane na zdegradowanych obszarach miejskich, przemysłowych i powojennych zgodnie z Lokalnymi Programami Rewitalizacji. W ramach działania wsparcie mogą otrzymać m.in. następujące projekty:

- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- remonty infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie ochrony środowiska na terenie zdegradowanych dzielnic miast w tym:

- budowa, przebudowa i remonty sieci kanalizacyjnych i innych urządzeń do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania i przesyłania ścieków,
- budowa i remonty kanalizacji deszczowej,
- wymiana elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach publicznych (ale poza celami mieszkaniowymi),
- budowa i remonty sieci wodociagowych, ujęć wody i urządzeń służących do gromadzenia i uzdatniania wody oraz urządzeń regulujących ciśnienie wody,
- rekultywacja gruntów, usuwanie niebezpiecznych materiałów,
- budowa, remont, przebudowa systemów odwadniających,
- remont lub przebudowa: placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet miejskich, małej architektury (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki, kosze na śmieci), miejsc rekreacji, terenów zielonych (zielen wysoka, niska i trawniki) oraz prace restauracyjne na terenie istniejących parków.

Do kogo skierowane jest Działanie „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe”?

W ramach Działania „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe” o wsparcie mogą się ubiegać:

- gminy lub miasta na prawach powiatu,
- podmioty wybrane w drodze Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- podmioty, których projekty zostały ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji:
 - organizacje pozarządowe działające non-profit, stowarzyszenia, fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe,
 - wspólnoty mieszkaniowe²,
 - spółdzielnie mieszkaniowe,
 - jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, w szczególności policja, straż pożarna,
 - szkoły wyższe.

Kwalifikowalność wydatków dla wyżej wymienionych Działan ZPORR:

Kategorie wydatków kwalifikujących się do dofinansowania w ramach ZPORR:

- przygotowanie projektu (przeprowadzenie prac studialnych, ekspertyz, badania geologiczne),
- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko;
- prace projektantów, architektów,

² Wspólnoty mieszkaniowe mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów dotyczących konserwacji i renowacji fasad budynków oraz połaci dachowej, a także projektów dotyczących zagospodarowania budynków i przyległego otoczenia (bez prowadzenia prac w indywidualnych mieszkaniach). Budynki te muszą znajdować się w rejestrze zabytków, a projekt musi wiązać się z tworzeniem stałych miejsc pracy.

- zakup niezabudowanych nieruchomości jeśli jest to nierozdzielnie związane z realizacją projektu (maksymalnie 10% wydatków kwalifikowanych w ramach projektu),
- przygotowanie dokumentacji przetargowej,
- koszty przygotowania przetargu, w tym publikacji ogłoszeń przetargowych,
- przygotowanie terenu pod budowę, w tym prace geodezyjne,
- prace ziemne,
- prace budowlano-montażowe,
- prace instalacyjne,
- prace wykończeniowe,
- zakup wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem inwestycji,
- nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- koszty promocji projektu integralnie związane z jego realizacją,
- koszt budowy kanalizacji teletechnicznej.

Dodatkowe koszty kwalifikowane dla Działania „Infrastruktura ochrony środowiska”:

- koszty infrastruktury towarzyszącej niezbędnej dla realizacji projektu.

Dodatkowe koszty kwalifikowane dla Działania „Obszary podlegające restrukturyzacji” i „Obszary wiejskie”:

- przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego.

Dodatkowe koszty kwalifikowane dla Działania „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne”:

- przygotowanie lokalnego planu rewitalizacji,
- prace rozbiórkowe,
- prace remontowe,
- prace modernizacyjne,
- prace konserwacyjne,
- prace porządkowe związane z oczyszczaniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów powojennych i przemysłowych, asenizacja i wywozem niepożądanych materiałów,
- przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- nadzór konserwatorski.

Za wydatki niekwalifikowane w ZPORR uznaje się m. in. :

- podłączenie do sieci np. wodociagowych lub kanalizacyjnych indywidualnych użytkowników,
- zakup środków transportu np. na cele transportu odpadów,
- budowę budynków mieszkalnych.

Wysokosc dofinansowania dla projektów ZPORR:

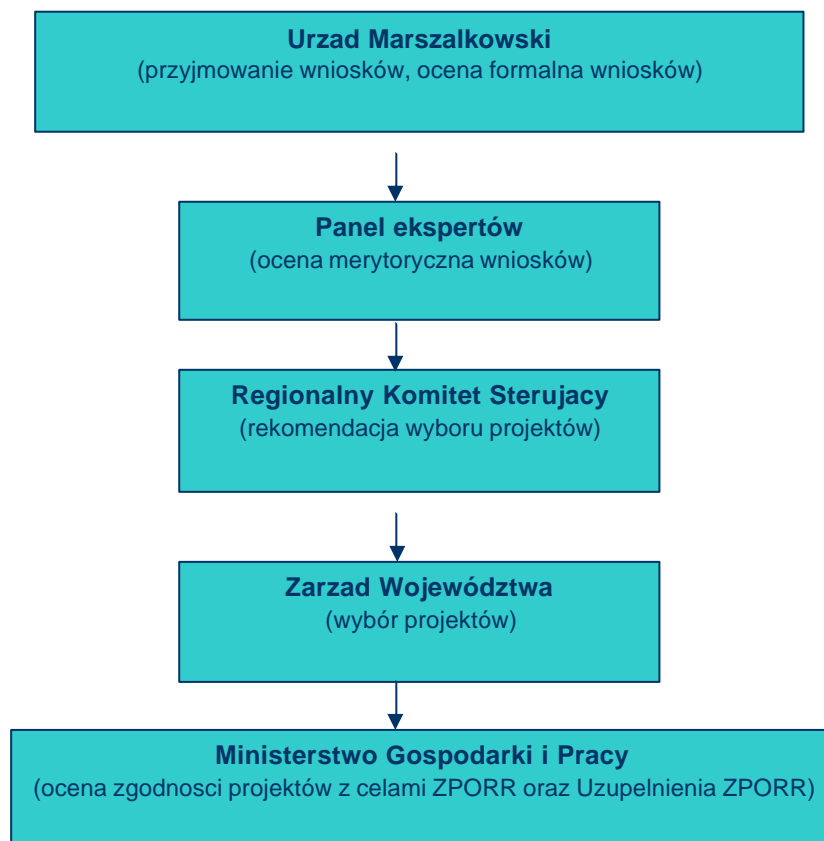
- **75 %** - maksymalny udział srodków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kosztach kwalifikowanych projektu przy inwestycjach w **infrastrukture ochrony srodowiska**,
- **50%** udział EFRR w kosztach kwalifikowanych w przypadku inwestycji infrastrukturalnych generujacych znaczacy dochód netto,
- **35 %** – udział EFRR w kosztach kwalifikowanych przypadku projektów w odniesieniu do których stosowane sa zasady udzielania pomocy publicznej (do projektów takich zaliczaja sie inwestycje zwiazane z odnawialnymi zrodlami energii i ochrona powietrza).

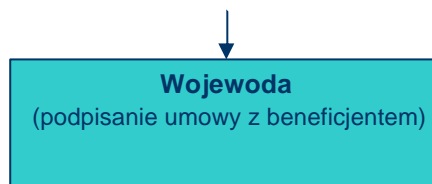
Dla dzialan zwiazanych z **obszarami wiejskimi, obszarami restrukturyzowanymi oraz zdegradowanymi obszarami miejskimi, przemyslowymi i powojskowymi** dofinansowanie projektów wynosi:

- **75%** - maksymalny udział srodków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w finansowaniu kosztów kwalifikowanych projektu,
- **+10 %** - dodatkowy udział budzetu panstwa w kosztach kwalifikowanych projektu.

Pozostale srodki jako wklad wlasny musi zapewnic wnioskodawca.

Procedura skladania i oceny wniosków

- Samorzady i inne podmioty publiczne starające się o dofinansowanie w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego powinny skontaktować się z właściwą jednostką organizacyjną w Urzędzie Marszałkowskim w celu przygotowania **wniosku o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**.
- **Urząd Marszałkowski** dokonuje oceny kompletności złożonych wniosków oraz ich oceny pod względem formalnym. W przypadku stwierdzenia braków lub nieprawidłowości wnioski zostaną zwrócone wnioskodawcom w celu dokonania stosownych poprawek lub uzupełnienia.
- Ocena merytoryczna projektów dokonywana jest przez **panel ekspertów** powołany do opiniowania projektów w ramach danego działania. Panel ekspertów dokonuje oceny zgodnie z kryteriami zawartymi w Uzupełnieniu ZPORR i przyjętymi przez Komitet Monitorujący ZPORR.
- **Regionalny Komitet Sterujący** na podstawie opinii panelu ekspertów rekomenduje najlepsze projekty Zarządowi Województwa.
- **Zarząd Województwa**, na podstawie rekomendacji Regionalnego Komitetu Sterującego, podejmuje decyzje o wyborze projektów z określoną kwotą dofinansowania. Umowy finansowe z beneficjentami końcowymi podpisuje **Wojewoda**.

Szczegółowe informacje na temat Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego znajdują się w dokumencie "Uzupełnienie ZPORR" oraz na stronach internetowych:

www.zporr.gov.pl

www.cios.gov.pl

Dodatkowych informacji na temat ZPORR udzielają:

- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**
Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
tel. (0-22) 693 42 42
fax (0-22) 693 40 88

- **Urzędy Marszalkowskie - instytucje przyjmujace wnioski o dofinansowa nie**

adresy internetowe:

Urząd Marszalkowski Województwa Dolnośląskiego
www.umwd.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
www.kuj-pom.mw.gov.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Lubelskiego
www.lubelskie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Lubuskiego
www.lubuskie.pl www.sejmik.gorzow.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Łódzkiego
www.lodzkie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Małopolskiego
www.malopolskie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Mazowieckiego
www.mazovia.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Opolskiego
www.umwo.opole.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Podkarpackiego
www.podkarpackie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Podlaskiego
www.sejmik.bialystok.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Pomorskiego
www.woj-pomorskie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Warmińsko Mazurskiego
www.warmia.mazury.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Śląskiego
www.silesia-region.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Świętokrzyskiego
www.sejmik.kielce.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Zachodniopomorskiego
www.um-zachodniopomorskie.pl
Urząd Marszalkowski Województwa Wielkopolskiego
www.wielkopolska.mw.gov.pl

Terminy składania wniosku

Wybór projektów następuje na zasadzie konkursu, spośród wniosków złożonych w ogłoszonym terminie. Terminy składania wniosków, tzw. rundy aplikacyjne, są ustalane przez urzędy marszalkowskie i są różne dla poszczególnych działań ZPORR i dla poszczególnych województw. Terminy składania wniosków ustalane są w taki sposób, aby umożliwić zawarcie umowy o dofinansowanie projektu przed końcem 2006 r. Informacje o terminach zgłaszania i rozpatrywania wniosków zamieszczane są na wyżej wymienionych stronach internetowych urzędów marszalkowskich oraz w prasie ogólnopolskiej.

CZESC II

WSPARCIE DLA PRZEDSIEBIORSTW

Małe, średnie i duże przedsiębiorstwa mogą otrzymać dofinansowanie na inwestycje związane z ochroną środowiska w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Program stwarza 3 możliwości dofinansowania inwestycji środowiskowych:

1. Dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska w ramach Działania 2.4;
2. Wsparcie dla przedsiębiorstw z branży ochrony środowiska na nowe inwestycje lub dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji które znacząco wpływają na poprawę stanu środowiska w ramach poddziałania 2.2.1;
3. Unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej małych i średnich przedsiębiorstw z branży ochrony środowiska w ramach Działania 2.3.

1. Dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska

Dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska polega na wspieraniu inwestycji, w tym modernizacji instalacji przemysłowych, które pozwolą m.in. ograniczyć materiałochłonność i energochłonność w procesie produkcji, a także zredukować ilość wytwarzanych odpadów.

Kto może otrzymać dofinansowanie inwestycji w zakresie ochrony środowiska?

Wsparcie inwestycji z zakresu ochrony środowiska adresowane jest do wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, których działalność negatywnie wpływa na stan środowiska. Beneficjentami mogą być zarówno małe i średnie, jak i duże przedsiębiorstwa.

Wyjątkiem są inwestycje związane z ochroną powietrza – tutaj dofinansowanie otrzymać mogą jedynie te przedsiębiorstwa, które zostały wskazane w załączniku nr XII, rozdział 13 Traktatu Akcesyjnego. Dokument ten dostępny jest na stronie www.cios.gov.pl w dziale Fundusze UE/Fundusze Strukturalne.

Jakie projekty mogą uzyskać dofinansowanie?

Wspierane mogą być projekty z zakresu:

- inwestycji koniecznych do uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- gospodarki wodno-ściekowej,

- ochrony powietrza,
- gospodarki odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi.

Jaka jest wielkość dofinansowania projektów?

Wsparcie ze środków publicznych wynosi maksymalnie od 30 % do 65 % kosztów kwalifikowanych projektu, w zależności od rodzaju inwestycji, wielkości przedsiębiorstwa i jego lokalizacji. Dotacje pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Możliwe jest również uzyskanie pożyczki preferencyjnej z NFOSiGW.

Na dofinansowanie przedsięwzięć w ramach SPO WKP w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska przeznaczone jest w latach 2004 – 2006 ponad 155 mln euro ze środków EFRR oraz około 52 mln euro ze środków NFOSiGW.

Jakie są kryteria wyboru projektów?

Przy wyborze projektów do dofinansowania bieżąco brane pod uwagę następujące kryteria techniczno-ekonomiczne:

- zgodność z celem oraz zakresem merytorycznym Działania,
- zgodność z przepisami w zakresie pomocy publicznej (jeżeli podlega tym przepisom),
- wykonalność projektu pod względem technicznym i prawnym,
- wykonalność finansowa projektu,
- ocena kondycji finansowej projektodawcy, w oparciu o dokumenty załączone do wniosku o udzielenie wsparcia,
- zgodność z przynajmniej jedną w/w dyrektywą Unii Europejskiej (przedsiębiorstwo jest zobowiązane do wypełnienia danej dyrektywy i osiągnięcia wymaganych standardów po zrealizowaniu inwestycji).

W procesie oceny projektów zostaną uwzględnione także kryteria merytoryczne:

- efektywność kosztowa,
- zmiana technologii produkcji,
- zarządzanie jakością,
- zarządzanie zasobami środowiska,
- powiązanie z innymi programami,
- wielkość przedsiębiorstwa,
- lokalizacja,

- realizacja polityk horyzontalnych UE.

Jaka jest procedura składania i oceny wniosków?

Przedsiębiorcy, którzy starają się o dofinansowanie wymienionych wcześniej inwestycji, wypełniają formularz „Wniosek o pomoc finansowa” do **Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”** (SPO-WKP), Priorytet 2 „Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw”.

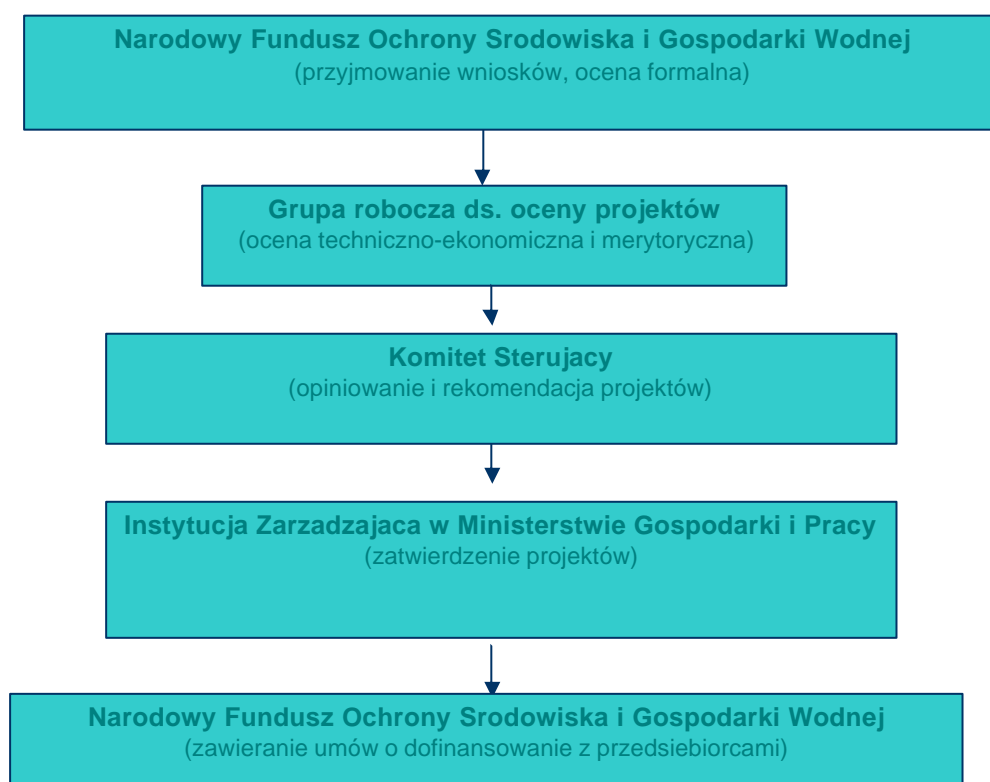
Formularze wniosków są dostępne na stronach internetowych:

www.konkurencyjnosc.gov.pl

www.cios.gov.pl

www.nfosigw.gov.pl

Schemat rozpatrywania wniosków

- Projekty z całej Polski przyjmuje **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** i dokonuje wstępnej oceny projektów. W przypadku stwierdzenia formalnych braków lub błędów w dokumentacji, wnioskodawca proszony jest o uzupełnienie lub poprawienie wniosku.

- Szczegółowej oceny techniczno-ekonomicznej i merytorycznej projektów dokonuje **Grupa Robocza ds. oceny projektów** w oparciu o kryteria wyboru projektów.
- Następnie **Komitet Sterujacy** opiniuje i rekomenduje projekty Instytucji Zarządzającej w Ministerstwie Gospodarki i Pracy, która ostatecznie zatwierdza wybrane projekty do realizacji.
- Umowe o dofinansowanie zawiera z przedsiębiorca **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**

Terminy składania wniosku

Wybór projektów następuje na zasadzie konkursu, spośród wniosków złożonych w ogłoszonym terminie. Terminy składania wniosków ustalane są w taki sposób, aby umożliwić zawarcie umowy o dofinansowanie przed końcem 2006r. Informacje o terminach zgłaszania i rozpatrywania wniosków zamieszczane są na stronach internetowych NFOSiGW oraz Ministerstwa Środowiska (www.cios.gov.pl).

W ramach Działania 2.4 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw w pierwszej rundzie aplikacyjnej na złożenie wymaganych dokumentów zdecydowało się 85 firm z sektora małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Szczegółowe informacje znajdują się w dokumencie "Uzupełnienie Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost konkurencyjności Przedsiębiorstw", dostępnym na stronach internetowych:

www.konkurencyjnosc.gov.pl

www.cios.gov.pl

Dodatkowych informacji na temat dostosowywania się przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska udzielają:

- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**

Departament Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel. (0-22) 693 58 54

fax (0-22) 693 40 26

- **Ministerstwo Środowiska**

Departament Integracji Europejskiej

Zespół ds. Koordynacji Funduszy Strukturalnych

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

tel. (0-22) 579 26 80

fax: (0-22) 579 26 29

- **Zespół Promocji, Informacji i Szkolenia**

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (0-22) 579 22 95
fax: (0-22) 579 26 29
info.fundusze@mos.gov.pl

- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Departament Projektów Strukturalnych**

- instytucja przyjmująca wnioski o dofinansowanie dla Działania 2.4

ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa
tel. (0-22) 45 90 000 (centrala), 45 90 525, 45 90 544

2. Wsparcie dla przedsiębiorstw z branży ochrony środowiska dokonujących nowych inwestycji lub dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji które znacząco wpływają na poprawę stanu środowiska

Celem Poddziałania 2.2.1 jest poprawa oferty produktowej i technologicznej przedsiębiorstw różnego typu. Również przedsiębiorstwa działające w branży ochrony środowiska, np. firmy zajmujące się recyklingiem, technologią ochrony środowiska, innowacjami w zakresie ochrony środowiska mogą liczyć na dofinansowanie swoich projektów.

Dofinansowanie w ramach tego Poddziałania mogą uzyskać projekty, których realizacja wpłynie na poprawę stanu środowiska, czyli inwestycje:

- wprowadzające proekologiczne technologie, związane z technologiami energooszczędnymi, zmniejszeniem wodochłonności produkcji, zwiększaniem udziału energii ze źródeł odnawialnych, technologiami materiałooszczędnymi, bezodpadowymi lub mało odpadowymi,
- realizowane na nieużytkowanych terenach przemysłowych i obejmujące ich rekultywację.

Wydatkami kwalifikowanymi, które mogą być objęte wsparciem są m.in.:

- cena nabycia gruntu (do 10% całości kosztów kwalifikowanych),
- cena nabycia albo koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym budowli, budynków, maszyn, urządzeń, narzędzi, przyrządów, aparatury, wyposażenia technicznego dla prac biurowych, infrastruktury technicznej,
- cena nabycia używanych środków trwałych (pod pewnymi warunkami),
- cena nabycia wartości niematerialnych i prawnych, np. patentu, licencji i innych,
- koszty dotyczące utworzenia nowych miejsc pracy.

Szczegółowe informacje na temat finansowania przedsięwzięć środowiskowych w SPO-WKP znajdują się w dokumencie "Uzupełnienie SPO WKP", dostępnym na stronach internetowych:

www.cios.gov.pl

www.konkurencyjnosc.gov.pl

Dodatkowych informacji na temat Poddziałania 2.2.1 udzielają:

- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**

Departament Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel. (0-22) 693 58 54

fax (0-22) 693 40 26

- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**

Departament Instrumentów Finansowych – instytucja przyjmująca wnioski o dofinansowanie dla Poddziałania 2.2.1

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel. (0-22) 693 58 06

fax (0-22) 693 40 16

3. Unowocześnienie oferty produktowej i technologicznej małych i średnich przedsiębiorstw z branży ochrony środowiska

Celem Działania 2.3 jest zwiększenie konkurencyjności polskich małych i średnich przedsiębiorstw poprzez wspieranie ich inwestycji.

Dofinansowanie na inwestycje w ramach unowocześnienia oferty produktowej i technologicznej udzielane jest **małym i średnim przedsiębiorcom**, także z branży ochrony środowiska, którzy posiadają siedzibę na terenie Polski oraz:

- zatrudniają średniorocznie co najmniej 10 pracowników, lub
- wykonują działalność gospodarczą co najmniej od 3 lat, lub
- podejmują działalność gospodarczą opartą na zaawansowanych technologiach.

Okres prowadzenia działalności gospodarczej liczony jest od daty rozpoczęcia działalności gospodarczej, wskazanej w dokumencie rejestrowym do terminu, w którym złożono wniosek o pomoc finansową w Regionalnej Instytucji Finansującej.

W ramach działania wspierane są inwestycje związane z:

- utworzeniem nowego przedsiębiorstwa,
- rozbudową istniejącego przedsiębiorstwa,
- realizacją w istniejącym przedsiębiorstwie działań polegających na dokonywaniu zasadniczych zmian produktów lub procesu produkcyjnego,
- działaniem modernizacyjnym w małych i średnich przedsiębiorstwach,
- wdrażaniem przedsięwzięć inwestycyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa,

- zakupem wyników prac badawczo-rozwojowych i/lub praw własności przemysłowej,
- wdrażaniem i komercjalizacją technologii produktów innowacyjnych,
- zastosowaniem i wykorzystaniem technologii gospodarki elektronicznej,
- zastosowaniem i wykorzystaniem technologii informatycznych i komunikacyjnych,
- dostosowywaniem technologii i produktów do wymagań dyrektyw unijnych.

Wszystkie projekty zgłaszane przez wnioskodawców powinny dotyczyć wprowadzanej przez nich innowacji produktowej lub procesowej. Przez innowację należy rozumieć prace związane z przygotowaniem i uruchomieniem produkcji, a także przygotowaniem do sprzedaży nowych i udoskonalonych produktów i usług przeznaczonych do wprowadzenia na rynek albo innego wykorzystania w praktyce.

Wydatkami kwalifikowanymi do objęcia wsparciem są:

- zakup nowych środków trwałych,
- zapłata rat kapitałowych z tytułu leasingu nowych środków trwałych,
- zakup używanych środków trwałych,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii,
- instalacja i uruchomienie środków trwałych,
- zakup gruntu,
- zakup robót i materiałów budowlanych,
- zakup nieruchomości budowlanej,
- porady prawne, taksy notarialne, ekspertyzy techniczne i finansowe.

Szczegółowe informacje na temat finansowania przedsięwzięć środowiskowych w SPO-WKP znajdują się w dokumencie „Uzupełnienie SPO WKP”, dostępnym na stronie internetowej:

www.cios.gov.pl

www.konkurencyjnosc.gov.pl

Dodatkowych informacji na temat SPO WKP i unowocześniania oferty produktowej i technologicznej małych i średnich przedsiębiorstw udzielają:

- **Ministerstwo Gospodarki i Pracy**
Departament Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel. (0-22) 693 58 54

fax (0-22) 693 40 26

- **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości**

00-834 Warszawa

ul. Panska 81/83

tel. (0-22) 432 80 80

fax (0-22) 432 86 20

e-mail: biuro@parp.gov.pl

www.parp.gov.pl

- **Regionalne Instytucje Finansujące – instytucje przyjmujące wnioski o dofinansowanie dla Działania 2.3**

adresy internetowe:

województwo dolnoslaskie: www.warr.pl
województwo kujawsko-pomorskie: www.tarr.org.pl
województwo lubelskie: www.lfr.lublin.pl
województwo lubuskie: www.region.zgora.pl
województwo łódzkie: www.larr.lodz.pl
województwo malopolskie: www.marr.pl
województwo mazowieckie: www.fund.org.pl
województwo opolskie: www.rif.opole.pl
województwo podkarpackie: www.marr.com.pl
województwo podkarpackie: www.rarr.rzeszow.pl
województwo podlaskie: www.pfrr.bialystok.pl
województwo pomorskie: www.arpg.gda.pl
województwo slaskie: www.garr.com.pl
województwo swietokrzyskie: www.siph.com.pl
województwo warmińsko-mazurskie: www.wmarr.olsztyn.pl
województwo wielkopolskie: www.arrkonin.org.pl
województwo zachodniopomorskie: www.zarr.com.pl